

O b s a h tohoto čísla:

Politika a moc v socialistické společnosti

/Karel Čejka/

Několik poznámek k problému politiky, moci, demokracie a samosprávy

/Vlastimila Tesařová/

K situaci v Nikaragui /soubor příspěvků/

Karel Čejka

P o l i t i k a a m o c v s o c i a l i s t i c k é s p o l e č -
n o s t i

Hovoříme-li a stále se vracíme k otázce moci ve společnosti, je to dáno tím, že všichni sledujeme jeden cíl: zabránit do budoucna tomu, aby moc ve společnosti byla zneužita proti lidu, demokracií, aby sloužila zlu.

Společně nám tedy jde o to, vytvořit takový politický systém společnosti, jehož základní vazby budou pevnou zárukou proti zneužití moci. V tom spočívá jádro problému i jeho řešení. Přitom je třeba vycházet ze skutečnosti, že v současném historickém období se bez určité formy moci neobejde žádná společnost, ani socialistická.

Rozhodující a velmi důležité však je, kdo bude touto mocí ve společnosti /státě/ vybaven, kdo jí bude disponovat. Zkušenost ukázala, že moc v rukou jednotlivců, menších nebo větších uzavřených skupin, organizovaných v politických či jiných společenských organizacích, vede dříve nebo později i při proklamované demokracii ke zneužití moci těmito jednotlivci nebo skupinami proti naprosté většině lidu - občanů. Je skutečností, že stane-li se moc výsadou jednotlivců nebo skupin - a k tomu dochází v podmínkách tzv. "hry o moc", která se může odehrát jen v podmínkách více nebo méně demokratických pravidel /v totalitních podmínkách je vždy "hra o moc" nahrazena svévělným uchvácením moci/ - vede dříve nebo později k většímu či menšímu zneužití moci vůči velké většině občanů, k potlačení jejich svrchovanosti, která je základní podmínkou každé vpravdě demokratické společnosti, tím spíše společnosti socialistické.

Vycházíme-li tedy z toho, že budoucí vpravdě socialistická společnost musí být společností svrchovaných - suverenních občanů, pak se domnívám, nelze z této svrchovanosti občana vyloučit jeho podíl na moci. Nelze tedy ve společnosti svrchovaných občanů připustit "hru o moc" mezi jednotlivci nebo skupinami občanů, která ve svých důsledcích vede k vyřechování naprosté většiny občanů od jejich podílu na svrchované moci, jinak - znevýhodňuje tyto občany jejich svrchovaností -